Додаток
до рішення виконкому
15 травня 2026 р. № 129

Інформація
про організацію роботи щодо запобігання бездоглядності неповнолітніх на території Андрушівської міської ради

Загальне поширення в Україні соціального сирітства, складовою якого є дитяча безпритульність і бездоглядність, зумовлено ухиленням або відстороненням батьків від виконання своїх батьківських обов'язків щодо дітей.

Діти, що покинуті батьками або самі покинули сім'ю, в якій не створено належних умов для проживання та повноцінного розвитку, займаються бродяжництвом, крадіжками, вживають алкогольні напої, токсичні і наркотичні речовини, залучаються дорослими до протиправної діяльності. Життя і здоров'я таких дітей постійно перебуває під загрозою.

Збільшується кількість батьків, позбавлених батьківських прав, відповідно дітей, які вилучаються з небезпечного сімейного середовища.

У той же час створюються і розвиваються сімейні форми виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Тож, завдання сьогодення пов'язані з тим, щоб дати дитині-сироті та дитині, позбавленій батьківського піклування, можливість виховуватись у сім'ї.

Для запобігання подібним негативним проявам у дитячому середовищі, а саме бездоглядності, на території Андрушівської міської ради проводиться профілактична робота, що включає проведення заходів із своєчасної діагностики ознак сімейного неблагополуччя, профілактичної роботи з батьками, організацію надання необхідної соціальної, психологічної, педагогічної та медичної допомоги дітям. Особливої уваги та турботи з боку суспільства, всіх державних органів та недержавних організацій потребують діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування. Актуальним залишається питання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання, створення умов для зростання кожного маленького українця у колі сім'ї.

До основних причин, що зумовлюють дитячу безпритульність і бездоглядність та залишення дітей без піклування батьків, слід віднести такі:

- ведення активних бойових дій на території України;
- соціальні та економічні аспекти становища українського суспільства;
- відчуження дітей від шкільного середовища;
- проблеми організації дозвілля;
- жорстокі форми виховання дітей в сім'ях;
- психологічна криза стосунків батьків та дітей;
- неспроможність або небажання сім'ї виконувати виховні функції;

- перебування дітей під опікою матеріально неспроможних родичів (бабусь, дідусів);
- експлуатація батьками праці дітей, що призводить до послаблення будь-якої мотивації до продовження навчання;
- вплив засобів масової інформації на прояви негативної поведінки дітей.

Питання запобігання негативним проявам у дитячому середовищі, зменшення кількості злочинів, які вчиняють неповнолітні, перебувають на постійному контролі служби у справах дітей Андрушівської міської ради. Головним завданням у подоланні дитячої безпритульності і бездоглядності, запобіганні сирітству, створенні умов для всебічного розвитку та виховання дітей є: розроблення та запровадження ефективних форм роботи з профілактики дитячої безпритульності і бездоглядності; виявлення на ранній стадії сімей, які неспроможні або не бажають виконувати виховні функції та забезпечення захисту прав дітей, які виховуються в таких сім'ях; застосування ефективних форм соціальної підтримки дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах; запровадження ефективних форм і методів роботи з сім’ями, які опинились в складних життєвих обставинах. Саме тому з метою мінімізації негативних проявів у дитячому та підлітковому середовищі систематично розробляються заходи, що мають на меті попередження бездоглядності, правопорушень, поширення негативних явищ в підлітковому та молодіжному середовищі.

Ефективність та результативність заходів, спрямованих на запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої бездоглядності та безпритульності, залежить від злагодженості в роботі між усіма органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, інших установ та організацій, до функціональних обов’язків яких входить робота щодо захисту прав та законних інтересів дітей.

Станом на 01.05.2026 року на території Андрушівської МТГ проживає 69 дітей, які мають статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з них 51 дитина влаштовані під опіку, піклування, 5 - перебувають в прийомних сім'ях та 13 - у дитячому будинку сімейного типу. Крім того, на первинному обліку в службі перебуває 72 дитини-сироти та дітей, позбавлених батьківського піклування, з них 3 дітей проживають у дитячих закладах і потребують влаштування у сімейні форми виховання, 1 дитина навчається в професійному коледжі на повному державному утриманні.

Протягом 2026 року на первинний облік служби у справах дітей було взято 3 дітей, яким надано статус дітей, позбавлених батьківського піклування і влаштовано 2 в дитячий будинок сімейного типу, 1 дитина навчається в професійному коледжі на повному державному утриманні.

Одним з напрямків подолання сирітства є створення та поширення форм сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. З цього питання постійно проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота серед населення громади щодо впровадження таких

форм сімейного виховання. Також протягом 2026 року 2 особи пройшли процедуру одностороннього усиновлення та 1 сімейна пара знята з обліку кандидатів в усиновлювачі у зв’язку з усиновленням дитини. На обліку служби перебуває дві сімейні пари та одна одинока особа, як кандидати в усиновителі.

З метою профілактики злочинів, попередження дитячої безпритульності та бездоглядності систематично проводять профілактичні рейди «Діти вулиці», «Вокзал», «Канікули» та інші. Станом на 01.05.2026 року спільно з працівниками поліції, фахівцями із соціальної роботи проведено 8 профілактичних рейдів, під час яких відвідано місця масового відпочинку молоді, обстежено умови проживання 35 сімей, попереджено про адміністративну відповідальність 3 батьків.

Розуміючи, що саме сім’ї, які перебувають в складних життєвих обставинах є одним з джерел дитячої бездоглядності і правопорушень, питання стану утримання дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, перебуває на постійному контролі служби у справах дітей. Наразі на обліку служби перебуває 86 таких дітей з 49 сімей (41 дитина із 17 сімей з причини невиконання батьківських обов’язків, 7 дітей із 5 сімей з причини домашнього насильства, 38 дітей із 28 сімей з причини надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів). Питання виконання батьками своїх обов'язків постійно виносяться на засідання комісії з питань захисту прав дитини при виконавчому комітеті Андрушівської міської ради. Станом на 01.05.2026 року проведено 6 засідань комісії, на яких з-поміж інших питань розглянуто питання виконання своїх обов'язків 5 батьками.

Працівниками відділу поліцейської діяльності № 1 та сектору ювенальної превенції Бердичівського районного ВП ГУНП складено 3 протоколи про притягнення батьків до адміністративної відповідальності за ст. 184 КУпАП.

Аналіз проведеної роботи за звітний період спільно з Центром надання соціальних послуг, відділом освіти, молоді таї спорту, працівниками ювенальної превенції Бердичівського ВП ГУНП, старостами говорить про ефективність проведеної роботи спрямованої на запобігання бездоглядності неповнолітніх на території міської територіальної громади.

Начальник служби у справах дітей Оксана МАЛИНІВСЬКА